

NIJZ

Nacionalni inštitut
za **javno zdravje**

Vzgoja za zdravje skupin (VZSK)

Nacionalna uvedba

Ljubljana, december 2019

Vzgoja za zdravje skupin

Vzgoja za zdravje je opredeljena kot proces učenja z oblikovanjem pozitivnih stališč, navad ali vedenja posameznika, skupine ali populacije.

Namenjena je tako ohranjanju zdravja kot tudi preventivi bolezni, zgodnjemu odkrivanju bolezni, rehabilitaciji in skrbi za kronično bolne.

Z različnimi programi vzgoje za zdravje omogočamo posamezniku pridobivanje znanja, oblikovanje stališč in vedenj za zdrav slog življenja. Za potrebe zbiranja podatkov o dejavnosti vzgoje za zdravje v zdravstvenih ustanovah se za vzgojo za zdravje upošteva vse kar je opredeljeno zgoraj, je v naprej načrtovano ali se izvede glede na potrebe okolja, poteka med posameznikom/skupino in zdravstvenim delavcem/ci ali sodelavcem/ci.

Spremlja se vse dejavnosti v povezavi vzgojo za zdravje za bodoče starše, starše, predšolske otroke, šolarje, dijake, pedagoške, zdravstvene delavce in druge. Zajeto je delo različnih nosilcev zdravstvene vzgoje za skupine in njihove vsebine. Dejavnosti lahko potekajo na lokacijah izvajalca, tj. v zdravstvenih ustanovah ali izven njih (npr. v šolah, vrtcih, lokalni skupnosti in drugje).

Dejavnost vzgoje za zdravje

Obe vsebini SZBO Vzgoja za zdravje skupin (VZSK) in Zdravstveno vzgojni centri/centri za krepitev zdravja (ZVCT) se v večini vodijo znotraj Zdravstveno vzgojni centrov (ZVC-je, CKZ-jev).

Trenutno, ob koncu leta 2019 je vzpostavljenih 25 ZVC-jev. Preostali zdravstveni domovi zdravstveno vzgojo pokrivajo preko CKZ-jev (34).

Trenutno je načrtovano tako, da se vsebina VZSK v manjši meri nadgradi v zaledne sisteme informacijski sistemov izvajalcev (ZD, porodnišnic). Vsebina ZVCT je pokrita s spletno aplikacije IPPO.

Vsebina VZSK

Vsebinsko področje Vzgoja za zdravje skupin pokriva 4 različna vsebinska področja:

- Priprava na porod in starševstvo
- Zdravstvena vzgoja za otroke in mladostnike
- Zdravstvena vzgoja za odrasle
- Zdravstvena vzgoja za ustno zdravje

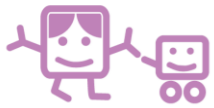
Poročevalci VZSK so vsi zdravstveni domovi, zasebniki in porodnišnice, ki imajo registriran VZD 346 025 in 446 125.

V poročanje so vpeti tako ginekologi, babice, patronažne sestre, zobozdravniki,... vsi ki izvajajo izobraževanja v vrtci, šolah, v materinski šolah, lokalni skupnosti, ...

Značilnosti

- Vsebinsko področje VZSK je edino vsebinsko področje SZBO, kjer ne spremljamo posameznika, ki je v stiku z izvajalcem zdravstvene dejavnosti, temveč skupino posameznikov (skupino otrok iz vrtca, osnovne šole, mladostnikov (skupina otrok iz srednje šole, PUM-O), skupina oseb, ki obiskuje šole za starše, skupino oseb v lokalni skupnosti,...).
- Prednosti:
 - ✓ Enkraten vnos podatkov – program vpet v zaledni informacijski sistem pri izvajalcu
 - ✓ Poenoten nabor podatkov in kontrola podatkov
 - ✓ Elektronski zapis in shranjevanje podatkov
 - ✓ Priloženi šifranti (vsebin, seznam vrtcev in šol)

Skupni podatki VZSK ne glede na vsebino

Podatki o paketu

- ID paketa
- ID pop. paketa
- Datum zajema OD
- Datum zajema DO
- Število zapisov
- Tip dogodka
- Vsebinsko področje

Časovna opredelitev

- Datum izvajanja

Podatki o izvajalcu

- Oznaka izvajalca
- Vrsta in podvrsta zdravstvene dejavnosti
- Šifra lokacije

Podatki o zdravstvenem delavcu/sodelavcu in opravljene ure

- Poklicna skupina zdr. delavca/ sodelavca 1-3
- Podatki o nosilcu stika (zdr.delavcu/zdr. sodelavcu) 1-3
- Čas v minutah 1-3

Metode dela in VZS

- Metode / oblike dela -> Metode/oblike dela - drugo
- Vrsta zdravstvene storitve

Vzgoja za zdravje za bodoče starše/Priprava na porod in starševstvo (PPS)

Priprava na porod in starševstvo (PPS)

Zaporedna številka PPS

Zaporedna številka srečanja v PPS

Datum začetka 1. srečanja PPS

Vsebina PPS → Vsebina PPS - drugo

Udeleženci po starostnih skupinah in spolu

Starost do 19 let

Št. nosečnic

Št. partnerjev/spremljevalcev

Starost od 20-29 let

Št. nosečnic

Št. partnerjev/spremljevalcev

Starost od 30-39 let

Št. nosečnic

Št. partnerjev/spremljevalcev

Starost od 40-49 let

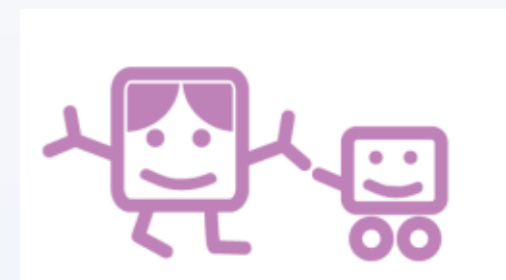
Št. nosečnic

Št. partnerjev/spremljevalcev

Starost nad 50

Št. nosečnic

Št. partnerjev/spremljevalcev

Zdravstvena vzgoja za otroke in mladostnike

VZ za otroke, mladostnike in odrasle

Vsebina za otroke, mladostnike in odrasle → Vseb. za otroke, mladostnike in odrasle - drugo

Ciljna populacija → Podatki o ciljni populaciji - drugo

Število fantov/moških

Število deklet/žensk

Navedba vrtca

Navedba OŠ

Navedba SŠ

Navedba razreda

Zobozdravstvena vzgoja

VZ za otroke, mladostnike in odrasle

Vsebina vzgoje za ustno zdravje

Ciljna populacija

→ Podatki o ciljni populaciji - drugo

Število fantov/moških

Število deklet/žensk

Navedba vrtca

Navedba OŠ

Navedba SŠ

Navedba razreda

Zdravstvena vzgoja za odrasle

Zdravstvena vzgoja za odrasle

Mesto izvajanja

Vsebina za otroke, mladostnike in odrasle

→ Vseb. za otroke, mladostnike in odrasle - drugo

Ciljna populacija

→ Podatki o ciljni populaciji - drugo

Število fantov/moških

Število deklet/žensk

Terminski načrt nacionalne uvedbe

Januar 2020

začetek 1.1.2020 s 4 pilotnimi izvajalci + postopoma se priključijo ostali izvajalci

V obdobju do popolnega prehoda na spremljanje preko SZBO se bodo nekatere dejavnosti še vedno beležile po trenutno obstoječem načinu. To pomeni, da se do konca šolskega leta 2019/20 (do 31.8.2020) poroča dejavnosti zdravstvenovzgojne dejavnosti, ki se izvajajo v vzgojno izobraževalnih ustanovah (vrtci, šole), po obstoječem načinu.

Ostale dejavnosti (priprava na porod in starševstvo, dejavnosti v lokalni skupnosti ...) pa se lahko začnejo beležiti takoj po uvedbi SZBO.

1.9.2020

Popolna nacionalna uvedba

Dinamika poročanja – o začetku sprejema prvih podatkov VZSK na NIJZ bodo izvajalci obveščeni naknadno

Preko aplikacije eSZBO poročevalci oddajo mesečne pakete v skladu z veljavnimi Metodološkimi navodili za veljavno leto.

Sprejem paketov podatkov preko aplikacije eSZBO bo potekal **vsake 3 mesece**. Začetek sprejemanja podatkov bo v 3. tednu 4., 7., 10., in 1. meseca za prejšnje 3-mesečje:

- januar, februar, marec – 3. teden v aprilu;
- april, maj, junij – 3. teden julija;
- julij, avgust, september – 3. teden v oktobru;
- oktober, november, december – 3. teden v januarju prihodnjega leta.

Izzivi

- Poročanje zasebnikov.
- Priklučitev izvajalcev v zNet omrežje.

Vprašanja in predlogi

Spletna stran VZSK

<https://www.nijz.si/sl/podatki/vzgoja-za-zdravje-skupin-vzsk>

Vsa morebitna vsebinska vprašanja, pripombe ali predloge za izboljšavo lahko posredujete na naslov vz@nijz.si "vz" → kot vzgoja za zdravje.

Vprašanja v zvezi s pošiljanjem podatkov preko aplikacije eSZBO na eszbo@nijz.si.